

No es que li agradi la gresca,
 pero la calor la mata,
 y posantse així á la fresca,
 aquesta sirena pesca
 peixets de color de plata.

(R)

De dijous á dijous

Lo del camp y 'l vilatá, fan las feynas del segar. Tal n' es lo ditxo d' aquest més de Juliol, que convé 'l tenir present ara que sembla tenir tothom aborridas las taleyas de la terra, sens pensar prou bé, que l' agricultura reculli els fruyts, font de totas las riquesas ab quinas eus favoreix la mare Naturalesa.

Aixó, deurian tenirho ben present els homes pensadors, qu' aquestas son las riquesas mes positivas; els travalls dels camps y els conreus de la terra, requereixen totas las atencions del bon pagés, porque 'l grá que no 'n sigui á l'era, s' ha de ben recullir aquest mes, qu' es lo mes del segar.

Ja ben recullits els grans del blat, s' han de batrer ben depressa, guardant'os y deixantlos als graners; ¡quina feyna mes bonica y mes cansada ensemps, p' els pobres pagesos!

¡Quanta poesia en la descripció, podriam vessarhi mes quantas gotas de suhor llensadas, representant aquella munió de grá!

Després las garbas de palla, qu' assecades p' el sol ardent, fan els pallérs, ¡quants sobresalts voleu dir, quina por del temporal de plujas qu' ho podreixin, com guaytar las nuvoladas, vespre, tarde y dematí! Ningú se 'n recorda dels etzars de la vida del pagés, y es ell qui arrenca 'ls fruyts de la terra y fá viurer tots e's altres estaments.

Te d' entendre, ens deya fa molt poch temps, un bon amich, pagés de soca y arrel que sí es veritat que la mesura 'ns diu la quantitat de grá de la cullita d' enguany, lo pés y la netedat ensenyan la qualitat y la qualitat fa 'l preu que 'n paga 'l comprador; per aixó hem de treballar ferm y ab dalit. Y jo pensava, ¡com s' espavilan els pagesos! No 'n passa pas en va 'l temps per ells; també son art avansa.

Las feynas del segar s' han de fer ab diligencia y tot ho hem de tenir previst, seguía: ¡Que 's pensa que se n' han perdut poch de diners, per retrassar no mes uns quants dias lo segar 'l blat ó bé per ferho malament? Jo fins tapo las garbas ab canyisos, per si s' presentés una turbonada; aquet mes n' es boig.

*
**

Talment sembla que 'l règim económic present á n' aquesta terra, 'ns porta per tots costats á l' explotació del poble treballador, á n' el daltabaix de la gent no mes que mitjanament acomodada, que pot vinrer bé si negocieja mes que 'n sia menut y á l' enaltiment d' una casta; la dels capitalistas, qu' avuy en dia tot ho abassegan.

Per moments van sent mes poch els propietaris, que 's van escolant de mica en mica y ve succehint en l' ordre económic, lo mateix qu' en lo polític; s' ha criat l' aristocracia del capital, mes dolenta encar molt pitxor que l' aristocracia de la sang, per que té mes malas entranyas. La petita propietat, lo mateix que 'l comers á la menuda, son aixafats pe 'ls grossos industrials y cabalistas portant la miseria material camí de la moral que 'ns aixafa y 'ns porta

á las vagas desatinadas. Deurian estudiars' ab detenció, las costums y lo modo de tractar á la gent, dels patróns ó amos mes peuts dels comerciants modestos, dels botiguers en trovariam quasi be en tots un gran rebaixament moral, l' avaricia sorda, la desconfiansa en tot quant els envolta l' egoisme mes brut, per expolsar al próxim. Pero no 'n tenen ells la culpa, no. Reduhts per poderosos competidors que 'n tenen la banca ó sia 'ls cabals á la seva disposició y á son costat els poders de l' Estat, propici sempre á las especulacions mes grossas; á lluytar ab l' impossible, ans d' entregars' lligats de peus y mans, vensut, aclaparats y famolenchs moltas vegadas; despullant als que cauhen en sas mans, els clavan las urpas sens pietat, explotantlos de la mes indigna de las maneras.

Nombrosas y variadas son las causas que determinan aquest estat verament llastimós; pero entremitj d' altres, una de las mes sérias p' el que 'n pertoca á las relacions qu' hi han entre 'l govern y lo pais hem d' assenyalar la desigualtat de "contribució" qu' els diferents estaments socials pagan á l' Estat, ara com ara. Y passém per alt, las vexacions qu' els empleyats de l' Hisenda imposan als mes petits per treurerls els quartos poch á poch, com no ho poden fer ab els grossos y influyents.

Per lo general, lo petit, lo mitjá, 'l mes pobret, en una paraula, paga més en relació, pero molt mes que 'l gros y rich contribuyent. Aquest es assumpto molt árit, y gens exprés per tractar en aquestas crónicas lleugeras y curtas, per no ser massa pesadas; no podém per tant analitzar detingudament y senyalar els medis adequats per enxiquir ó be rebaijar els efectes d' aytal desigualtat, però esmentarém per via de recordatori, que las nacions mes avensadas en materias económicas, tenen en estudi y van prácticament á la "Contribució progressiva segons la renda" que ensemps assegura al Estat uns rendiments majors que 'ls actuals, exoneraría de tota mena de contribucions á las entitats mercantils é industrials que per l' escasetat ó pobresa dels seus negocis, contesin ab rèdits mes baixos á un mínimum que 's podria ficar.

L' Italia te son projecte fet en tal sentit y l' Inglaterra, conta als homes més eminents en materias d' hisenda' entre-mitj d' els amichs de ideya. Aquí, n' hi menos se 'n ha enrecordat ningú, y tothom parla de combatre las vagas.

*
**

La política va tan d' istiu, y bull tan fort l' olla de las cols, que ja n' hi tampoch sabém qui 'ns governa.

En Silvela no ha pogut aguantar la calor, dimitint son Ministeri, de modo que ni en Maura val res. En Villaverde te de recullir las despullas d' aquesta rossa podrida, porque s' imposa la regeneració de l' Hisenda... però aquest problema no 'l pot resoldrer ningú, per no ser capás de posar lo dit á la llaga, vivint de ilusions els quins creuhen qu' ho farà en Villaverde, que 'n farà com la guineu: que quan no las podrá haver dirá, son verdas.

CALIXTE PI Y XARAU.

LA VUYTADA

Vilatana, vintidos
de Juliol del any de racia,
ó pega, mil noucent tres.
Cars lectors de LA TOMASA;
seguint jo l' aytal costum
dels que la ballém prou magre,
aquí 'm tenen tot l' estiu
vegetant á Vilatana
qu' es una vila de nom
y *tana* de fets, 'hont passen
la temporad senyors
que son de la meva talla
y una colonia formém
que vé á ser l' aristocracia
de magatzém y taulell,
que mes abunda á la plassa
comercial de la ciutat,
qu' es la primera d' Espanya.

Aquí he sentat *mos reals*
(com diu la gent castellana,
traduhit al catalá
al peu de la lletra... ¡vaya!)
y desd' aquí os enviaré
las meas constants *vuytadas*
dantvos compte de pe á pa
com si m' estés á la *Mata*
de tot lo mes important
qu' aquí á casa nostra passa,
perque sempre passarán
cosas en gran, per desgracia,
y cassos dels de mes cás
que mourán molta gatzara
si per cás ¡ay! no adoptém
una mida *radicala*
qu' anuli per sempre més
gent de l' olla que s' afarta

sense guanyarse 'l menjar
y sense tenirne ganas.

Per tant fins á la tardor
no tornaré cap á casa,
y... ja ho sabeu, á Deu siau;
lo mateix dich; moltes gracias!

* * *

Comensém... per continuar,
com de costum nostra tasca:
Haver de comensá es trist
per crissis, lo mal d' Espanya,
que s' ha ben apoderat
d' uns quans anys á aquesta banda
de tots els polítichs ¡tots!
de tots els Guberns en dansa.

Feya temps, per excepció,
que de crissis no 's parlava
tal volta perque ja estém
prou de crissis, per desgracia,
tots els qu' estém governats
per la miseria y la gana
que ministran lo pais
dels *mitins* y de las *vagas*
desde que varen pelar
al malaguanyat de 'n Cánovas
(que Deu l' hagi perdonat
com l' hem perdonat nosaltres)
fins que va quedá 'l *maton*
de nostra nació en Sagasta,
las crissis varen tenir
unas solucions molt francas,
francas com la *sans façon*
que á n' ell lo caracterisava,
ja que totas á son gust

sempre va solucionarlas.

Difunt 'l del peroné
ó 'l pare de las camándulas
que Deu l' hagi perdonat
com lo perdoném nosaltres
las crissis sempre han sigut
laboriosas ¡casi massa!
pera tenir solucions
que cauhén ¡ay! per sa *bassa*.

La crissis, donchs, mes recient
(per exemple ó verbi-gracia)
ens guardarà de mentir
per lo que toca á la gānga (?)
ó á la sort que 'ns ha caygut
ab lo ministeri en planta
ó millor dit plantat en
la vinya filoxerada,
d' aquesta última nació
que 's trova dintre del *atlas*
y que 'ls polítichs n' han fet
un especialissim mapa
que se n' hauria de dir
ex-península d' Espanya,
perque de sola qu' está,
es una islota voltada
per la mar... de tiburons
que s' acaban de tragarla.

* * *

En lo número vinent
analissarém ab calma
aqueix ministeri nou...
(si ja no 'n tenim un altre.

PEPET DEL CARRIL.

A E L L A

Vaig saberne que 't casavas
ab un jove bon xicot;
quan aixó á n' á mi van dirme,
la vritat, m' estranyá molt.
Com que 't coneix y 't coneixen
els del poble, 'm causá cop
saber que un d' ells carregava
la lliura, donante 'l nom.
¡No pot ser! entre mi deya:
els fadrins no son tan... tous
quan ahir van enterarme
qu' era forasté 'l xicot
que 't pretenia. Allavoras
ja vaig explicarme jo
lo perque pescat l' havías.
Com que 'l pobre sols de nom
deu coneixet. Si sabia
l' historia y els pormenors

de ta vida, com tots saben
els que t' han... tractat un poch,
fugiria á marxas dobles;
perque, per rosegá l' os
qu' ha passat ja per mes bocas
que no pas un biberón,
crech, que si no fos un ximple,
un tarot ó un pobre noy,
no 's pendria la molestia
de venirte á fer mes l' os.
¡Com riurás tu quan te casis!
Ja tenen ben bé rahó
que no hi ha olla que no trovi,
ni cassola ni parol
la cobertora; y si 't casas,
la teva será 'l xicot.

JOSEPH VILÁ ORTONOBES

DEL MEU REBOST

Llarga ets de camas y brassos
y molt llarga de nas, prenda,
pro també t' hi reparat
que 'ts molt llargueta de llenga.

Lo rectó del meu poblet
diu per qué no vaig á missa,
pro may s' ha dignat donarme
els céntims de la cadira.

Lector, t' ho dich per ton be
que no 't casis ab cap dona;
que 's freqüenti ab lo rectó
perque 't nirá mal la cosa.

Quan un se sol confessar
te de dir las sevas faltas,
las perdonan y després.,
procura ferne unas altras.

ALBERTET DE VILAFRANCA.

Jres y mal avingüts

Aquets tres estrafalaris, ab l'afany de disputar, se solen aménassar fins davant dels adversaris.

Auca de la setmana

Ha causat sensació forta
l'agregació de Vallcarca
y son company S. Joan d' Horta.

Aquets músichs provarán
qu' anant á Valencia reyan
y que van venir plorant.

Viatje municipal
Caray.

À las minas de Moncada

En lo Passeig de Gracia

—A y gracias a Deu qu' hem trovat puesto.
 —Veu dona, sempre s' apura vosté.
 —Haguessis de portar 'n Paqñitu á coll.
 —Mama, ¿perquè no comensan?
 —No m' amohinis; no deu ser l' hora, pregunta-ho al papa.
 —Papa ¿á quina hora comensan?
 —A las nou.
 —Mira mama, aquell jove que 'm seguía ahont s' ha posat.
 —¿Es aquell del sombrero de *jipi-japa*?
 —No cridi tant que si ho sent...
 —¿Que...?
 —Ay! no sigui aixís també...
 —Com se tornan las noyas d' avuy... Tu, no t' adormis
 —Que tocan primer, papa?
 —Un cop de bombo.
 —¿Que 's graciós! vagi á mirarho.
 —Sempre estéu per romansos, vosaltres.
 —Apa, cuyti, no fassi aquets papiers que tothom 'ns mira.
 —Mes valdria qu' anéssim á dormir.
 —Que 's pesat! Mama ara ve 'l sabatè de baix...
 —Quin? Aquell que 't fá aquells versos.
 —Calli que ja es aqui.
 —Deu la quart Carmeta y ¿vostè?
 —Per ara.
 —S' haurá d' estar dret.
 —Ja estích dret.
 —Ja hi estích fet.
 —¿Que tocan primer Eduardo?
 —«El Guitarrero» «Paso doble»
 —Miri mama, ara tocarán «El Guitarrero».
 —¿Si?
 —L' Eduardo ho diu.
 —Au, tu no fassis aquets papiers devant del xicot de la noya.
 —¿Aquet es? com que cada dia muda.
 —Si cap la vol, encara 's quedarà per tía.
 —Y jo 'n tinch la culpa?
 —Calla, calla, tros de bestia, no las diguis aquestas cosas que 'm f rás pujar las sanchs al cap.
 —Ja se t' abaixarán ab la música.
 —No 'm toqui; que pensarà aquell jove.
 —¿Que la seguía?
 —Sí.
 —Soch capás de treureli 'l fetje per la boca.
 —Pro ja sab que jo... ab ningú mes que vosté..
 —Aixís m' agrada, Carmeta. Jo ja ho sap... per vosté tot (quan la veig).
 —Ay, ay, que mira aquell jove?
 —Deixil estar. Si continúa, quan vostés siguin fora... (agafaré 'l tranvía)
 —Miri, ara s' acosta.
 —Que vingui. (Ay, ay; 'm fonch com un bolado)
 —Ara s' atura. No vè, no.
 —Mama, vuy fer un riu.
 —¿Ara? Ves Carmeta, acompanyal á fer un riu.
 —Calli, dona; no veu que hi há l' Eduardo.
 —Cuyta, que 'l farà á la falda.

—Que li fassi. Eduardo ara vé aquell jove.
 —(¡L sastre!)
 —Noya. ¿Que t' he dit jo?
 —(Que dirá l' Eduardo)
 —Diu 'l papá que quan li vindrá be de pagar aquella factura?
 —D'gui... que... demá passat... hi passaré jo...
 —Ja no pot esperar mes 'l papá, de manera que...
 —(Que deu dir la Carmeta. Ja no 'm voldrá.)
 Vingui, no 'm fassi quedar malament.
 —Y per tot arreu li faré quedar y ademés 'l portarém al Tribunal.
 —Jo vull fer un riu... jo vull fer un riu...
 —Feslo aqui mateix.
 —Perdi cuydado... que jo...
 —Lo que vosté farà ja ho sabém. Senyoras, tinch de dilshi que 'l jove aquet m' está debent una factura de dos trajos.
 —Mentida... no se 'l creguin.
 —Senyora, tingui cuydado que 'l nen 'm mulla 'ls pantalons-
 —Fugiu.
 —¿Que vol dir? Vol veure com crido un municipal; ¿venirme á cobrà facturas al Passeig de Gracia?
 —Vostè es un estafa, un truhan, un timador... un lladre... agafeulo...
 —Aparteu las criaturas.
 —Ja no hauria de ser sabatè.
 —Aixó es insultar al gremi, puf...
 —¿Que es eso? Silenci, no maltratarse ó sino los llevo al Cuartelillo.
 —¡Pegot de cantonadal!
 —¡¡Sastre de carreró!!
 Xim na na, xim na na, xim na na, xim.

CRANCH DE LA COSTA.

Tant per tant

Ab voluntat que m' arbora
 la sanch á mes no poguer
 (ja que 'm deu la subsistencia)
 vos agafo y suaument
 sota de l' aixella us porto
 ab carinyo verdader,
 y ¡ay! de la ma que nerviosa
 rebregarvos intentés.
 Vosaltres m' heu donat fama
 y á més la vida 'm doneu.
 Com voleu, donchs, que no us tingui
 un amor. purissim, cert
 Per xo del meu hort á casa,
 y de casa á cal forner,
 y de cal fornè la plassa
 y de la plassa á la gent,
 us porto sempre ab cuydado
 com una mare als fillets.

Aquestas y altrás paraulas,
 vessant un carinyo encés,
 deya una revenedora,
 de... moniatos calents!

RAMPELLS

A C T U A L I T A T

Lo Sant Pare está malalt;
la seva vida perilla;
si nò fá un miracle Deu
morirá dintre pochs dias.
Morirá sens remissió;
tota las senyals ho indican;
á palau ja 'l sot li fan,
ja arregla 'l dol la familia.
Lo seu cós está rendit,
sa inteligencia declina,
y sas forsas van minvant
ab una lenta agonía
Un aixám de cardenals,
prínceps tots de gran valía,
rodejan son llit de mort
ab interessant cobdicia.
Tots ells resan ab fervor
y en veu alta ne suplican,
perque Deu Totpoderós

salvi tan preciosa vida.
Llensan llágrimas á doll
llágrimas del cor eixidas,
y suspiran ab dolor
al contemplar sa agonía.
Tant debó l Totpoderós,
d uhen ells, ¡vullga que visca!
(Tant debó 's mori aviat
en son cor l' ambició crida!)

Lo Sant Pare está millor;
lo Sant Pare 's reanima;
ja no hi há perill de mort,
salva está la seva vida.
Sas forsas se van refent,
sa inteligencia 's revifa,
y torna 'l brill en sos ulls

y 'l coló en sas galtas finas.
Las campanas del món tot
brandan ab molta alegría,
¡Miracle! exclama tothom;
¡Resurrexit! la gent crida!
y es gran la satisfacció
é inesplicable la ditxa
que respiran tots los cors
al ressonar tal noticia.
Sols en la cambra papal
hi ha alguns cors que no respiran
perque l' odi y la ambició
els devora y asfixia.
Son los cors de ls cardenals
que á ocupar tal lloch aspiran;
Son los que senten fugir
la tiara pontificia!

E. REIMBAU PLANAS

18 Juliol 1903

FESTAS MAJORS

Tením lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la **Litografia Barcelonesa de Ramón Estany** Carrer de S. Ramón, 6

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, invitacions, Títols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.**

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

A una... verdulera

Verdulera... presumida
escolta el que 't vaig á dí,
fa dias que 'm fas patí
perque ¡ets molt mal agrahida!
Que als meus sospirs y miradas,
y paraulas amorosas
has contestat.. ¡unas cosas!
dignas sols de. ¡descaradas!
No sé si t dius Pepa ó Joana,
sols se que tens ¡bon pamet!
de vanitat ¡bon xiquet!
y 'm semblas ¡molt forta y sana!
puig lo teu garroi de bras
es la enveja de la plassa,
sabs somriure ab molta trassa,
y t' escau tot lo que fas.
Haurian de proclamarte
—Reyna de las verduleras—
per guapa, ¡y de las primeras
en cridar y esvalotarte!
Y á mes, tens una parada,
provehida de debó
de la verdura milló,
per tu mateixa triada.
¡Quant esbarginias remenas;
se 'm posa pell de gallina
per si 't clavas... una espina

que crech que 'n son bastant plenas.
¿Y 'ls esparrechs? ¡Quan los tens
pel manech, y ls regatejan
los que 'ls compran! ¡me marejan
per tacanyos y exigents!
pro 'l que mes vens, es *patata*,
no la tens gens aygualida
es novella ¡y te *salida*!
perque alló... es la *flor y nata*
La *col*, la tindrás si 's vol
de fullas esparramadas
pro tapan mal colocadas
lo ben fet ull de la *col*.
L' *enciám* per un regular
es de bonica lletuga,
¡dixós qui comprarten puga!
per i filla 'm sembla car.
Y si las *monjetas tendres*
se t tornessin de debó
¡ja se mes d' un bon senyó
que hasta 'n voldria... en divendres!
¿*Favas tendres*? no cal dirho
¡las de la teva parada!
per xó sempre rodeijada
de joves cuyners, la miro.
Los *carbassons* me distrehuen
puig portan poca malicia,
¡mes, m' espanta la noticia

si vendre *carbassa* 't veuhen!
Vens *pebrots* de totas menas,
per xó mes d' una vegada
passant jo per ta parada
m' has dat .. *pebrots* á dotzenas!
Tens *tomá'echs*, verts, madurs,
y del temps, mes. ho veig clá,
que l únich bo per penjá
dech ser jo per gamarús.
Y mes densà que ta boca
petonera, 'm va esbrincar
perque 't vareig pessigar
un bras teu ¡dur com la roca,
que estich bocinet de gloria
espantat de tas agallas
¡ets una Venus!... quan callas,
quan esbalotas la escória!
Jo t' ho dich pel teu govern,
ets molt maca verdulera
mes, per se encara soltera
tens la boqueta... ¡d' infern!
No 't possis cap pedra al fetje
donchs, que 't publiqui la *flaca*.
¡¡Ets la verdulera... maca
que tens la llengua mes lletja!!!

QUIMET DE LAS COPLA

Quadro final de l'òpera espanyola **La devoció de la Cruz** de 'n P. Calderon de la Barca, arreglo de 'n Sierra y solfas modernistas del mestre catalá Enrich Morera.

No obris pas la boca, Caterina, que se t'hi pot ficá alguna sardina.

—¡Vaya un pessich, vátua 'l mon! ¡deba sé un tiburón!

TEATROS

NOVETATS

La companyia d' aquest teatre qu' en lo present istiu s' en dú la palma y els aplausos del públich perque la Mariani no te 'l vici lleig de tenir la secció que 'n diuhen *claque*, no ha parat en donar obras novas; á tal punt pu' aquest pobre revister ni menos pot donar l' abast.

Demanat perdó de las faltas per' avant, hem de llohar novament á la Tereseta Mariani qu' en son benefici 'ns ha fet la *Frou-Frou* tant aixerida bellugadissa, capritxosa y sentimental com demana la protagonista. La companyia á la mida de la mestressa, que tingué fortas ovacions al acabar, tenintse d' aixecar lo teló tal nombre de vegadas, que 'n perderem lo compte.

La Mariani, la Paoli, en Paladini, en Zampieri y tots els d' aquesta companyia, 's poden ben alabar d' haverse fet lo públich seu.

Cada nit, obra nova: fá poch *La Tosca*; avants *Novau Feu* d' en Lavedan, comedia que no s' assembla per res á sa germana *Caterina*, qu' es molt mes guapa.

Aquesta setmana es la darrera de treballar á Barcelona tant apreciats artistes y pera demá anuncia son benefici en Paladini ab *I corvi* que no duptém d' un plé y un éxit.

CATALUNYA (Eldorado)

No volém pas fer una crítica de la comedia en 5 actes *Mariucha* darrerament estrenada, perque 'ns falta espay y autoritat en la materia,

Pero dir quatre paraulas de l' obra creyém que 'ns será permés sens faltar per res al respecte que 's mereix l' autor. Fem aquesta salvetat perque s' ho val lo mestre de la novela espanyola.

Mariucha no es pas la mellor obra dramática d' en Pérez Galdós; sa forma es deixatada y molt convencional y per mes que s' esforsí l' autor en terla humana no ho es pas puig que está plena de convencionalismes y faltada de sentiments.

Fins al últim, no s' troba 'l drama passional que conmov al auditori y la tésis no es nova ni prou encertada y la «finalitat qu' enclouhen 'ls personatjes dels protagonistas, ensenya un tros d' avaricia que 'ls fá repugnants.

La concisió y premura que demana l' obra dramática, no permet perfilar ab detalls els personatjes com sucseheix en la novela y per aixó resultan bruscos els canvis de sentir de *Mariucha* resultant soptada l' estimació que per en «Leon» se li desperta. Tant com té d' hermosa l' acció de vendrer sos vestits bons, pera socorrer als seus pares, té d' artificios y melodramatic lo portarlos al dessobre en sa entrevista ab lo carboner.

No parlém de l' escena del quart acte, ab tot l' artifici preparada dessota l' arbre, ab lo joch de campana, cant d' escolans, gran requincalla de guarniments, y joch de paraulas enfáticas.

Tochs ben sentits, no 'n faltan, que d' aixó l' autor n' es mestre; diálech ben portat escrit ab garbo, frases fetas en abundó, esmaltan la comedia fins al excés segons nostre parer; mes enteném que son del gust de l' auditori y «*hay que darle gusto*».

La Guerrero y en Diaz de Mendoza, fan ab carinyo sos papers, però ni l' una ni l' altre 'ls senten

fondo;... Els altres actors no passen de regular; perque 'l tipo que celebran á la Srta. Martinez, es massa carregat y resulta de «sainete» com lo Sr. Cirera, que si no fos p' els respectes als hàbits, diriam que es un poca-vergonya.

En conjunt l' obra d' en Pérez Galdós, es una obra d' art y una pe ita fulla de llor en sa corona d' artista, qu' es d' estimar hagi volgut venir á recullir á Barcelona.

Per aixó sol, mil mercés.

TÍVOLI

Las comedias de D. Pere Calderón de la Barca, foren escritas pera representar á las salas d' els palaus reials, prínceps, homes enlletrats y discretas damas de son temps. Lo Teatre d' aquells temps, no ho era per esbargiment del públich, com ara, y per aixó las obras dels sigles d' or de la literatura espanyola, pateixen de certa mena d' arcaisme, fill de l' ambént tant com del temps en que fóren concebudas. Aquesta tara, si ho es, pot molt ben corretgira l' arreglador, que sempre s' ha de menester en las obras del Teatro antich, molt mes quan se retreuen p r posarhi música, com li succeheix á «*La devoción de la Cruz*» qu' ha posat en Eusebi Sierra, per fer las solfas lo mestre catalá, l' Enrich Morera.

Y verament no hi ha tingut sort perque l' obra ab tot y ser del príncep dels ingenis Espanyols, pateix de certa ganseria, que la fa passar á l' auditori, que demana avuy en dia mohiment d' escenas y 'l bellugadís que no li han sapigut trobar com en altres obras ressucitadas d' aquells temps.

La música del mestre Morera, val; més fuig del carácter de l' obra, y del sentir de la terra, qualitat que creyém nosaltres necessaria.

Ara, enmotllantnos á l' inspiració de l' artista y á son modo de fer l' armonia y contrapunt, en Morera s' en endú la palma, que 's coneix qu' ha begut á bonas fonts la música Alemanya y l' ha pahida ben bé.

Qui no la pot ni menos mastegar es lo públich concurrent á n' aquest Teatro, que 's pot ben dir que no hi ha entrat en «*La devoción de la Cruz*» y els pobrets cantants de sarsuela, que 'ls escanyarán si 'ls fan cantar gayre en tant alta *tessitura*.

Cal consignar, que fan l' obra ab tota la bona voluntat, sortintne bé l' Homs, que s' acredita de cantanta d' ópera; en Figuerola que treu aguts molt fermes, y en Morera l' autor, porta 'l conjunt orquestral com tot un mestre; malgrat las deficiencias de las masses corals d' aquesta companyia.

TÍVOLI — CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo diumenge próxim dia 26 del corrent, anuncia la llorejada societat coral «Euterpe» baix la direcció del reputat mestre Sr. Rafart. lo quart concert de la present temporada ab un escullit programa compost de tres parts, en que hi figuran composicions de Clavé, Ribera (Cosme y Joseph) Goula, Hubens, Wekerlin Borrás de Palau y Rafart.

En la tercera part s' estrenará una *gavota* original del mestre Director de la Societat Sr. Rafart

Tant escullit programa, fá que creyém seri dit concert digne continuador dels que ab tant éxit ha donat en lo present any.

UN COMICH RETIRAT

09713

Al veure donas aixís, 'm venen desitjos de ser peix.

GAMBIS NATURALS

A mes no pogué envejava
ser casada una donzella,
y si una esposa ovirava,
trista y ansiosa exclamava:
— Qui pogués serne com ella! —

Després vingué per la nina
altre temps en que agradosa,
deixá de serne fadrina,
y are aixó ja la amohina
perque l' espós li fá nosa.

Com que en ferse viuda pensa,
cosa estranya no sería
que, per treure de sa pensa
l' afany que li don' ofensa
matés á n' éll algun dia.

Perque practicant justicia
y aixó aquí no desentona,
podém dir mostrant pericia
que res dú tanta malicia
com lo desitj d' una dona.

RAMPELLS

AB FRANQUESA

Si no 't pudís tant l' alé
y no fossis tan garrella;
y tinguessis mes *cumquibus*,
qu' equival á dir *perretas*,
qui sab, si temps á venir,
tu y jo fariám parella
perque, tens tan bon pamet,
que á moltes noyas fá enveja!
pro com estich convensut
no pots esmená els defectes,
qu' are hi dit, ni altres qu' en tens.
com totes las del teu sexe
(salvo algunas escepcions)
te dich, ab tota franquesa:
si 't pensavas agafarme
t' has equivocat, Carmeta!

JOSEPH VIA

— Sabs qu' he reparat Manel
que t' ha crescut tant lo pel,
que casi 't tapa la vista!
— ¿Que no veus, amich Marsal,
que me 'l deixó modernista?
— Lo que 't deixas es lo ral.

R. HOMEDES MUNDO

Campanadas

S' ha obert un concurs entre artistas espanyols, pera la
execució d' un cartell anunciador pera las fábrica de gale-
tas «La Industrial Madrileña» instalada á Madrid, carrer
d' Alcalá, 163.

Lo cartell ha de ser de 70 per 53 centimetres de dimensió
no poguent tenir mes de 8 tintas.

Se concedirá un premi de 500 pessetas y un accésit de
250.

Qui desitji mes detalls pot dirigir-se á nostra Redacció,
ahont li posarém de manifest totes las condicions del con-
curs.

✱

Lo Sr. Boladeres s' ha de confessar que no fa bñlados
per lo que 's refereix á la sanitat é higiere públicas, puig
aviat dictará un bando prohibint la venda de roba usada
que no hagi sigut degudament desinfectada.

Es d' aplaudir semblant disposició perque ja que en lo
mon hi ha personas que no poden estrenar la roba que 's
posan demunt, á lo menos que no s vegin subjectas á en-
comanarse 'ls mals dels que pogueren comprar la roba
nova.

✱

Moltas comissions de ringo-rango, compostas de gent d'
upa, podri un apendre de la Comissió del Mercat de la Con-
cepció enc arregada dels festetjos últimament celebrats.

Dita Comissió ha tret los comptes depressa y nets, y
aixó, qu' entre sos individuos, no n' hi ha cap que nosal-
tres sapigám, que s' anomeni tenedor de llibres.

¡Bravo noys; aixó es aixó! ¡La qüestió es divertir-se sense
enganyar á ningú!

✱

L' Associació Euterpense de Coros de Clavé ha elegit
Oviedo y Gijón pera sa excursió d' aquest any. En ditas
poblacions sembla que se está preparant una fraternal
acullida als excursionistas.

Aquests serán com sempre en gran número, y l' exercit
d' obrers artistas donará á compondre á sos visitats, com
som á Catalunya: Després d' haver cumplert ab lo treball
sabém cumplir ab l' art.

Travall y Art! ¡Heus aquí dos cosas qu' elevan als
pobles!

✱

Sembla qu' á Badalona s' estira l' orella á n' en Jordi
d' una manera escandalosa, lo cual porta alguns disgustos
en las famíias, que de resultas d' aquestas estiradas passen
travalls pera atendre las necessitats mes premiosas de la
vida.

Sr. Gobernador: ¿que no podría tallarli las orellas á
n' aquest Jordi?

Potser d' aquesta manera acabarian las estiragassada.

✱

A primers d' Agost sortirá cap á Alemania y Austria en
Silveta, qui 's proposa pendre las ayguas de Marienbad,
que li han recomenat los metjes.

Vaja, ja es lo que 'ns pensavam: Lo ministeri Villaverde
será un ministeri d' estiu. Quan en Silveta hagi pres las
ayguas, lo barco de 'n Villaverde ne fará d' ayguas, y don
Paco será cridat altra volta pera adobar la embarcació.

¡Martingalas de la política!

✱

CUPÓ PRIMA N.º 86 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

la comedia en dos actes y en prosa

Matrimonis à Montserrat

original de D CONRAT RURE

qual preu corrent es lo de DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

Persisteixen las vagas en aquesta capital, sense que 's pugui arribar á una intel·ligencia entre fadrins y amos.

En las qüestions d' ara, solzament comptadas entitats han prés cartas en l assumpto; la majoria dels que deurian preocupars de llimar asperesas entre 'l capital y 'l treball especialment los diputats per Barcelona, s' han quedat tan tranquils com qui sent ploure.

Aquesta actitut dels nostres representants en las Corts ha d' ensenyar molt als obrers barcelonins, puig just fora que 'ls qu' anaren á buscarlos sós vots procuressin aretreurels de la situació en que 's trovan, parlant clar y net y desplegant tota aquella activitat que 'ls es propia quan s' acostan las lleccions.

Quan vingu'n unas eleccions novas, los obrers podran dirlos: Ja que vosaltres no representeu més que la vostra propia conveniencia, nosaltres per conveniencia també, no 'ns mourém de casa.

Y qui vulgui vo's, que fassi com tots los partits d' *enganyifa*: que 'ls pagui.

Sembla que la provisió de plassas vacants en la Banda municipal ha causat també grossa indignació entre molts opositors, perque com sempre no s' ha donat las plassas als que tenian més mérits, sino als qu' havian reunit més recomencions.

Verdaderament es sal idissim lo que passa á la Casa Gran: Avants de celebrarse unas oposicions, ja s' indica á Fulano ó Zutano pera cubrir las plassas vacants.

Ara mateix, havent's anunciat la provissió d' una plassa d' Oficial segon de la Contaduria municipal, ja sonan dos noms pera cubrir-la á pesar de que 'ls opositors son bastant.

Un d' aquests dos favorecuts diuhen qu' es l' Oscar Avila, fill del seu papá 'l Concejal del mateix apellido, que 's facil que si 's ara no pot encabir al seu vástago, tindrà una enrabiada tan forta com quan se va provehir la plassa de quefe d' Ingressos y Gastos ab en Pere Coreminas, plassa que 'l regidor en qüestió volia pel seu *niño*.

Ab franquesa: pera arreglar las cosas d' aquesta manera, preferiam la *menç de manera* ab que 'ls cacichs feyan los nomenaments. D' yan ells: Te fem empleat, perque 'ns do na la real gana.

Y al menos no feyan gastar paper sellat inútilment.

Quan la vaga de paletas semblava qu' estava á punt d' arreglarse, s' ha vist que la gaveta era buyda, gracias á la cuqueria d' molts contractistas d' obras, que s' havian avingut al nomenament de Jurats mixtes, pensant que podrian lograr que tots l's individus dels mateixos abogarian pe 'ls interessos dels amos.

Pero quan han vist que 'ls qu' ells creyan adictes no s' avenian á jugar aquest paper indigne, no s' han avingut tampoch á que intervinguessin Jurats mixtes en lo conflicte.

Aquets amos son bons espanyols, puig ja sabém qu' aquí es costum acceptar totas las lleys y reformas, ab la intenció de no cumplirlas ó aduiterarlas.

Llegim en un diari de la localitat: «Sonámbula clarividente. Adivinación de enfermedades y paradero de personas ignoradas, etc.»

No 'ns extranya semblant anunci, per lo que, 's refereix á la sonámbula, perque com diu 'l ditxo *qui no té pa molts se 'n pensa*, pero lo que no podém compendre es que las autoritats permetin que s' enganyi á personas tontas, ab martingalas, que molts vegadas los ocasionan grans perjudicis.

Molt nos plauria que 'l senyor governador fes compendre á n' aquesta sonámbula, que 'ls que sense ser metjes, s' entretenen en endevinar malalties, se 'ls cura l' entreteniment posantlos uns quants mesos á la sombra.

Per fi en Villaverde, l' home de las garrotadas y dels negocis, ha pujat al poder.

Ell fou qui sent governador de Madrid posá la tranca á las mans de la policia, y qui feu bastonejar als estudiants.

D' un home així ja sabém que podém esperarne.

Lo seu ministeri, encare que no ho sembli, será un ministeri de forsa... *bruta*.

Ja caldrá que 'ns guardém las espatllas.

CORRESPONDENCIA

Emili Reimbau Planas; Moltes gracias.—Jaumet C. Farrés; Tot plegat es fluix.—Rampells; Anirá molta part de lo que envia.—Artoli B Ribot; Admesas las cantarellas.—J. Montabiz; Com vosté compendrà, alló del *naixement* es molt bonich pera lieirho als pares de la criatura, pero als demés no 'ls interessa. Anirá l' epigrama.—Antoni Roqueta; Aceptat tot.—Aniso; Be.—Albertet de Vilafranca; Publicarem; *Del meu rebost*.—Quimet de las Coplas; De vos té, *A una verdulera* y epigramas.—Caldés Arús; Hi trovo á faltar en lo final una bona sortida del trovador.—Nemessi Girabau; ¿Que n' han de fer d' aixó 'ls nostres llegidors?—Pepet de Vilafranca; La poesia dedicada al seu amich, envihimela novament y miraré de complaurel. Anirá «Ab franquesa»; *Un Concell*, no m' agrada.—Vilá Ortonobes; Respecte de «La Tremenda» haig de manifestarli que no podém admetre cap treball que no estiga del tot acabat. Anirá. «A ella».—Carlos Branera; No m' fa l pes.—Firmo Pugés; No está mal, però tampoch está bé.

Com que als nostres col·laboradors no 'ls espanta la calor, me quedan encare moltes cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

